

Izdaja napotnic za diabetološko ambulanto – navodila

Izdaja napotnic z oznakami

Diabetološka ambulanta v ZD Krško obravnava sladkorne bolnike le **enkrat** tedensko. Zaradi tega družinski zdravniki pod oznako **NUJNO** na napotnici bolnika napotijo v eno izmed splošnih bolnišnic, kjer je možna 24-urna obravnava bolnika.

Napotnica z oznako **NUJNO** – napotitev bolnika z naslednjimi znaki obolenj v splošno bolnišnico:

1. Na novo odkrita sladkorna bolezen tip 1 ali tip 2 z visokimi vrednostmi krvnega sladkorja in znaki dehidracije.
2. Hiperglikemija ob različnih obdobjih gestacije v prvem, drugem in tretjem trimesečju.
3. Huda hipoglikemija z motnjo zavesti.
4. Diabetična ketoacidoza.
5. Diabetični hiperosmolarni aketotični sindrom.
6. Ponavljajoče se hude hipoglikemije brez znakov motnje zavesti.
7. Ulkus na stopalu s sistemskimi znaki vnetja.
8. Nenadne bolečine v nogah – suspektna arterijska okluzija.
9. Vrtoglavica, bruhanje, glavobol, suspektna možganska kap.
10. Nenadna epizoda angine pectoris.

(PRILOGA simptomov zgoraj navedenih obolenj in spremljajočih laboratorijskih parametrov)

Napotnica z oznako **ZELO HITRO** – napotitev bolnika z naslednjimi znaki obolenj v diabetološko ambulanto:

1. Nosečnostna sladkorna bolezen – NSB

Če je ob prvem prenatalnem pregledu nosečnice pri ginekologu (do 12. tedna nosečnosti) naključno zvišan KS na tešče, in sicer 5,1 mmol/l ali več, je diagnoza sladkorne bolezni v nosečnosti potrjena. Če je koncentracija glukoze v krvi na tešče

ob prvi obravnavi pri ginekologu primerna, se med 24. in 28. tednom nosečnosti izvede 75 g oralni glukozni tolerančni test – OGTT.

Če koncentracija glukoze v krvi na tešče znaša 5,1 mmol/l ali več, je diagnoza nosečnostne sladkorne bolezni potrjena, zato se obremenitev z glukozno raztopino ne opravi.

Pri OGTT se koncentracija glukoze v krvi določa 60 in 120 minut po zaužitju glukozne raztopine. Diagnostična vrednost koncentracije glukoze v krvi za potrditev NSB je v 60. minuti OGTT 10,0 mmol/l ali več; v 120. minuti OGTT pa 8,5 mmol/l ali več.

Priprava na test OGTT

- Test traja 3 ure.
- Z izvedbo testa pričnemo zjutraj med 7.00 in 9.00.
- Pred izvedbo OGTT je pomembno, da oseba upošteva določena navodila glede teščega stanja, telesne aktivnosti in prehrane v dneh pred izvedbo testa.
- Nekaj dni pred OGTT mora biti zdravstveno stanje nosečnice stabilno, brez hujših stresnih in vročinskih stanj.
- Vsaj tri dni pred izvedbo testa naj se nosečnica normalno prehranjuje in je običajno telesno aktivna.
- Večer pred testom naj od 22.00 dalje ne uživa hrane (test se izvaja po 8 do 10 ur teščega stanja), pije lahko samo navadno vodo.
- Zjutraj, na dan testa, je prepovedano uživanje hrane, kajenje, pitje pijač – razen navadne vode.

Izvedba testa OGTT (sledi v prilogi)

- 2. Polihidramni v nosečnosti**
- 3. Debelost in nosečnost**
- 4. Suspektna NSB, če je bila nosečnica v predhodnih nosečnostih zdravljena zaradi NSB ali če je rodila otroka, težjega od 4000 g**
- 5. Na novo ugotovljena sladkorna bolezen tipa 1 ali tipa 2**
- 6. Nenadno metabolno poslabšanje sladkorne bolezni**
- 7. Ponavljajoče se hipoglikemične reakcije pri že znani sladkorni bolezni**
- 8. Ulkus na stopalu**
- 9. Opredelitev motene tolerance za glukozo, mejne bazalne glikemije in sladkorne bolezni tipa 2 v populaciji, ogroženi zaradi čezmerne telesne mase ali debelosti**
- 10. Obstruktivna apneja med spanjem pri sladkornih bolnikih**

Napotnica z oznako HITRO – napotitev bolnika z naslednjimi znaki obolenj v diabetološko ambulanto:

1. Slabo urejena sladkorna bolezen tip 2 ali tip 1 pred planiranimi operativnimi posegi.
2. Sladkorna bolezen tip 2 ali tip 1 ob poslabšanju kroničnih zapletov sladkorne bolezni.
3. Kronični ulkus na stopalih.
4. Pridobitev zdravniškega mnenja glede vozniškega dovoljenja za sladkornega bolnika.
5. Sekundarno povzročena sladkorna bolezen.

Napotnica z oznako REDNO – napotitev bolnika z naslednjimi znaki obolenj v diabetološko ambulanto:

1. Ponavljajoči se ulkusi na nogah.
2. Sladkorna bolezen s sumom na nov kronični zaplet sladkorne bolezni.
3. Debelost in sladkorna bolezen – možnost sodobnega načina zdravljenja.

Pripravila: Vanda Kostevc Zorko, dr. med., spec. internistka, februar 2023

(Osnutek navodil bo dopolnjen po pridobitvi priporočil, ki jih bo pripravila skupina diabetologov Diabetološkega združenja Slovenije.)

Literatura:

- *Slovenske smernice za klinično obravnavo sladkorne bolezni tipa 2, Ljubljana 2022.*
- *Draženka Pongrac Barlovič, Lili Steblovnik: Nosečnostna sladkorna bolezen (Izbrana poglavja), Ljubljana, 2022.*
- *Priporočila Izdaja napotnic in predlogi obravnave – osnutek, pridobljen iz diabetološke ambulante v Zdravstvenem domu Koper, ki ga še dopolnjujejo, februar 2023.*